

sklep, da ga nikoli več ne bo na Mokrinovo dvorišče. Ovce so plaho meketale, oven se je pa jezil, zakaj se ni zaletel v ta drzni zajčji meh.

To cviljenje, lajanje in meketanje, tuljenje in rjojenje je pa prignalo Mokrinovega očeta iz hiše. Toliko, da so še videli zadnjo zajčjo peto, ko jo je dolgušec brisal proti gozdu.

»Za danes si mi ušel,« so rekli potem. »Zate sreča, zame pa nesreča! Lahko bi bil dobil nekaj cunjic za tvojo kožo in nekaj za tvoje meso! Tako pa ne bo nič. Dobro je pa to, da boš še bolj debel, ko prideš jesen na vrsto!«

Gabriela:

Tat!

Ivan je pri gospodu profesorju. Skromno stoji pri vratih in občuduje bogato opremljeno sobo. Kolika lepota zanj, ubogega dečka, ki pozna le bedo! Njegova zibelka je tekla v mali podstrešni izbici. Žalostno in revno je bilo od nekdanj njegovo življenje. Nesreča je pa dosegla vrhunec, ko je legla ljubljena mati, bolna, izmučena. Od tedaj ni izginil angel žalosti iz ubožne podstrešne izbice.

V stari, trhli postelji jadikuje bolnica. Solzi se od bolečin in od gladu. Najgrenkejša solze so pa one, ki jih toči radi svojega sina-edinca. Ivan je še tako mlad, komaj petnajst let star, in vendar mora že tako trpeti! Zakaj? Radi nje. Pa dober, blag otrok je. Ves prosti čas je pri nji in jo tolaži. Pridno se uči in goji le eno željo: da pride s svojo pridnostjo kmalu do kruha in pripravi dragi mamici lepše živ-

ljenje. Najmarljivejši učenec je v šoli, ljubljeneц svojega profesorja. Dobri gospod ga preskrbuje z učnimi knjigami, ki si jih deček ne more kupiti. Pa tudi drugače mu rad pomaga. Podaril mu je že več novcev, da je z njimi kupil kruha bolni materi. Hvaležnost in spoštovanje sta edini dar, ki ga more dati ubožec svojemu dobrotniku.

Danes je Ivan pri gospodu profesorju. Vrnil mu je izposojene knjige.

»Le počakaj malo, Ivan! Prinesem ti iz knjižnice nekaj del vrlih učenjakov.«

Profesor vstane. Vrata se odpro in zapro. Ivan je sam.

Kako lepa je ta soba in kako drugačna od one, kjer vzdihuje njegova uboga mamica! Zakaj je razlika med tu in tam tako velika?

Mehko bi ležala mati na zelenem divanu, visoka palma bi ji senčila obraz pred solničnim zlatom, ki bogato pada v sobo skozi odprta balkonska vrata. Na ozki mizi bi bilo pripravljeno krepčilno in okusno kosilo. Iz one krasne omare, polne zrcal, bi vzel srebrno čašo... Oj, koliko dragocenosti zagleda ondi deček! Zlato in srebro mu skoro jemljeta vid...

Stopi bližje. Pozlačeni nastavki, kristalne in srebrne čaše, dragoceni kipi in nešteti slíčni predmeti. Najbolj pa mu ugaja žepna ura z zlatim pokrovom, v čigar sredini je pristen diamant. Ko bi bila njegova! Prodal bi jo! Veliko denarja bi dobil zanjo. Materi bi kupil mesa in vina, preskrbel bi ji zračno stanovanje...

»Vzemi, vzemi uro!« mu nekaj dé. »Sam si, nihče te ne vidi. Bogatin jo bo lahko pogrešal. Tebi in tvoji materi bo pa v srečo. Vzemi jo!« — Satan mu tako govori.

Kakor v sanjah seže deček po nji. Toda ne, ne! On tat? Hoče li tako podel biti napram svojemu dobrotniku?

Sramu zardi in se obrne v stran. Zbežati hoče. Béži, da, béži, Ivan! Ubog si pač, a si nedolžen, pošten! Zapusti kraj nevarne priložnosti, skušnjave! Béži!

Že stopi k durim. Toda noga mu zastane. Mati, mati! Zakaj si tako revna? Umreti boš morala v zapuščenosti! In tu je taka priložnost, da te rešim!

Zopet stoji Ivan pred uro. Mati, zate, le zate! — Hitro seže po uri.

A brž jo hoče položiti nazaj... Prepozno! Vrata se odpro, profesor vstopi. Vesel izroči dečku nekaj knjig in mu podá roko. Ivan zre v tla. Vendar to ni nič nenavadnega, saj je vedno nekoliko boječ.

Iz ulice beži v ulico. Ljudje ga srečavajo. Ali ne kaže vsakdo za njim? Kje je orožnik? Pa ne, saj nihče ne ve! In vendar, kako hudo mu je, srečavati ljudi, ki so pošteni, srečni! Ali ni še doma? Ne, še dalje mora iti. Zamolkel odmev korakov mu pa kliče neprestano: Kradel si! Kradel si! Še hitreje stopa. Pa danes ni konca poti!

Slednjič doma. Pred vrati podstrešne izbe nekoliko postoji. Zdaj se oglasi v žepu ura, ki bije: -Tat, tat!« Nesrečnež plane kvišku. Oj mir, ljubi mir, srca, kaj te tudi doma ne bom več našel?

Rahlo pritisne na kljuko. Ozre se na mater. Mirno spi. Miren sen je pričaral smehljaj na njeni bledi ustni. Srečna je navzlic svoji bedi...

Ivan poklekne pred spečo mater. Solze ga oblijejo, solze sramu in kesanja. Kaj je storil! Ko bi mati vedela! Nič drugega nima ubožica kot svoje

poštenje in čisto, mirno vest. Še to poslednje ji je on zdaj vzel?

Solza za solzo pada na njeno velo roko. Mati se ne gane... — — — — —

Ob pozni večerni uri teče deček po ulicah. Bleda so njegova lica, čelo in oči so skrite pod klobukom. Tako nemirne, strastne so njegove kretnje, tako negotov je njegov korak, da se ljudje začudeno ozirajo za njim. Dolga, tresoča se senca ga spremlja. Njemu se pa zdi, da ga temna pošast podi dalje, vedno dalje in da mu kliče neprestano: »Tat, tat!« — — — —

V stanovanju profesorja se oglasi zvonec. Služkinja zmaje z glavo. Kdo bo tako pozno zvonil?

»Ali še smem h gospodu profesorju?«

»Pozno je že, pozno. No — bom pa gospoda vprašala.«

Vrne se in pelje dečka v znano mu sobo.

»Ctrok, ti si? Kaj te je dovedlo tako pozno k meni?«

Deček pade na kolena.

»Gospod profesor, tu je vaša ura, vzel sem vam jo. Tat sem.«

Profesor obledi. Je-li mogoče? Deček, ki mu je storil toliko dobrega, on, na čigar poštenje se je popolnoma zanesel, on, ki mu je bil najljubši izmed vseh učencev, on — tat? In njemu, svojemu dobrotniku, je ukradel uro?

Čelo se profesorju omrači. Pravična je njegova jeza in povsem razumljiva. »Fant!« Njegov glas za-grmi. Toda hipoma umolkne. Vidi klečečega dečka, bled je, solzan njegov obraz, vzdignjene roke. Sliši odkritosrčno priznanje, da je padel, hoteč rešiti svojo bolno mater, in solza sočutja porosi profesorjevo oko...
